

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0411U006403

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-11-2011

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лінник Юлія Олександрівна

2. Linnyk Yuliya Oleksandrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-10-2011

Спеціальність за освітою: 7.070402

Місце роботи здобувача: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.366.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Витривалість насіння зразків генофонду сільськогосподарських культур до зберігання
2. Endurance of seed of crops genepool samples to storage

Реферат:

1. Об'єкт: біологічні закономірності витривалості насіння зразків генофонду сільськогосподарських культур у зберіганні. Мета: встановлення закономірностей витривалості насіння зразків генофонду рослин до зберігання у зв'язку з видовою та сортовою належністю зразків генофонду рослин та можливості підвищення життєздатності насіння зі зниженим рівнем схожості. Методи: загальнонаукові; лабораторні; статистичний. Новизна: Вперше в Україні виявлено зв'язок між видовою та сортовою належністю зразків генофонду ячменю, гороху, проса, соняшнику, ліній і гібридів кукурудзи; роком репродукування і витривалістю насіння цих зразків до чинників зберігання, змодельованих за допомогою методики прискореного старіння та проморожування (- 20 С), за показниками життєздатності. Встановлено підвищення життєздатності насіння більшості сортів і форм ячменю, соняшнику, проса, кукурудзи та гороху та зменшення частки нетипово пророслих насінин, насінневої інфекції у порівнянні з вихідними показниками під впливом проморожування

за температури - 20 С. Розроблена діагностика життєздатності насіння на основі встановлення ролі активності каталази. Визначена видова та сортова специфічність реакції насіння на прискорене старіння і проморожування зміною енергії проростання та схожості і пов'язаною з цим зміною активності комплексу амілаз і каталази у досліджуваних сортів ячменю і гороху. Результати: Обґрунтовано використання витривалості насіння до чинників зберігання, що характеризує життєздатність насіння. Виявлення сортів і форм ячменю, соняшнику, проса, кукурудзи та гороху з високою та низькою витривалістю насіння у зберіганні дає підстави щодо створення для них відповідних режимів зберігання, контролювання тривалості життєздатності під час зберігання і регенерації насіння, що підвищує надійність і економічність зберігання. Визначена видова та сортова специфічність реакції насіння на прискорене старіння і проморожування зміною енергії проростання та схожості і пов'язаною з цим зміною активності комплексу амілаз і каталази у досліджуваних сортів ячменю і гороху. Ступінь впровадження: Встановлений факт підвищення енергії проростання і схожості насіння ячменю, соняшнику, проса, кукурудзи та гороху під дією негативної температури - 20 С сприяло розробці способу (патент на корисну модель № 50130 від 25.05.2010), що дозволяє підвищувати життєздатність насіння означених культур зі зниженим її рівнем. Спосіб впроваджено в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН та Устимівській дослідній станції рослинництва. Сфера впровадження: селекційні установи.

2. Object: biological peculiarities of seed longevity of plant genepool samples of agricultural crops during its storage. Aim: to establish some peculiarities of seed longevity of plant genepool samples during its storing in connection with specific and varietal belonging of the plant genepool and possibilities for seed longevity improvement with a reduced level of seed sprouting. Methods: general scientific; laboratory; statistical. Novelty: for the first time in Ukraine the relation between specific and varietal belonging among the samples of the genepool of barley, peas, millet, sunflower, maize lines and hybrids between a year of reproduction and longevity of the seed in these samples to the factors of storage simulated by means of the method of accelerated aging and freezing (-20 C) by their longevity indices, is revealed. The increase of longevity of seeds in the majority of varieties and forms of barley, sunflower, millet, maize and peas and reduction in the share of non typically sprouted seeds, seed infection compared to the original indices under the influence of freezing at -20 C, are stated. The diagnostics on seed longevity based on elucidating the role of catalase activity is carried out. The specific and varietal specificity of seed reaction to an accelerated aging and freezing by means of a change in energy of sprouting and related to this by a change in activity of amilase and catalase in the investigated varieties of barley and peas, is determined. Results: the usage of longevity of the seed to storage factors, that characterizes seed longevity, is substantiated. The revealing of varieties and forms of barley, sunflower, millet, maize and peas with a high and low longevity of seeds at storing gives the grounds to develop for them corresponding regimes of storing and seed regeneration that improves dependability and efficiency of storage. Species and varietal specificity of the reaction of seeds to accelerated aging and freezing by changes in energy of emergence and sprouting and change of activity of amilase and catalase complex in the studied varieties of barley and peas. Application stage: it is established that the increase of emergence and sprouting energy of the seed of barley, sunflower, millet, maize and peas under the effect of negative temperature (-20 C) has promised to develop a method (patent on useful model No. 50130 of 25.05.2010) that permits to improve the longevity of seeds of the mentioned crops along with its level decreased. The method is implemented at Plant Production Institute nd. a. V. Ya. Yuriev NAAS and Ustymivka Experimental Station for Plant Breeding. Application area: breeding institutions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Богуславський Роман Львович

2. Boguslavskij Roman L'vovych

Кваліфікація: к.б.н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Анатолій Михайлович

2. Шевченко Анатолій Михайлович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колісник Ірина Віталіївна
2. Колісник Ірина Віталіївна

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кириченко Віктор Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кириченко Віктор Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.